

Länsstyrelsen
Västerbottens län
Naturvård

Lantmäterimyndigheten
Umeå Kommun

2004 -08- 0 9

Dnr

BESLUT

Datum
2004-07-01

Beteckning
541-1393-2004
TDS 80:214

1(13)

Delgivn. kv

UMEÅ MAKADAM AB

Företagsvägen 7
911 35 VÄNNÄSBY

**Tillstånd till ny bergtäkt inom fastigheterna Stöcksjö 10:7, 10:8, 10:9
och 18:19 i Umeå kommun**
(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen meddelar UMEÅ MAKADAM AB (org. nr 556621-6882) med stöd av 12 kap 1 § 1 st miljöbalken (1998:808) tillstånd att **t o m den 30 juni 2018** bedriva täkt av berg inom fastigheterna Stöcksjö 10:7 mfl i Umeå kommun.

Tillståndet gäller för uttag av högst **1 192 500 ton** (450 000 fm³). Brytningsområdets areal är ca 3 ha. Verksamhetsområdet ca 4,5 ha och dess gräns har markerats på bilagda utdrag ur täktplan med en heldragen röd linje.

Länsstyrelsen förutsätter att verksamheten inte innebär intrång i enskild eller allmän rätt. **Tillståndet får inte tas i anspråk förrän det vunnit laga kraft.**

För att begränsa företagets skadliga inverkan på djur- och växtlivet samt miljön i övrigt, förenas tillståndet med allmänna skyldigheter, bilaga 1, och följande villkor.

Före brytning

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor skall verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Ni uppgett och angett i ansökningshandlingarna.
2. En omgång av täktillståndet, inklusive bilagor, skall finnas tillgänglig vid täkten och förvaras av platsansvarig.
3. Gränsen för verksamhetsområdet skall i terrängen vara utmärkt på väl synligt sätt med träpålar målade i signalfärg, i enlighet med markering på täktplanen. Fixpunkter skall finnas redovisade i terrängen och på motsvarande sätt utmärkas med vitmålade pålar.

Postadress

901 86 UMEÅ

E-post camilla.jonsson@ac.lst.se

Gatuadress

Storgatan 71 B

Telefon

Växel 090-10 70 00

090-10 72 84

Telefax

Centralt 090-10 71 00

Direktfax

Giro

Postgiro 6 23 03-3

Bankgiro 5050 - 8738

4. Den 2004-01-30 upprättade och senast 2004-05-13 reviderade täktplanen skall gälla med de ändringar och förtydliganden, som framgår av villkoren nedan.
5. Förslag till kontrollprogram för täktverksamheten skall inkomma till tillsynsmyndigheten inom tre månader efter det att tillståndsbeslutet för verksamheten vunnit laga kraft. Särskild vikt ska läggas för att tillgodose skyddet av naturvärden.
6. Vid avverkning av omkringliggande skog är det särskilt viktigt att avverkningen planeras så att bestånd sparas för känsliga arter, enligt naturinventering 2004-06-22. Markägare bör uppmärksammas på detta.
7. Vid verksamhet under perioder då samebyarna bedriver rennäring i området ska samråd hållas med Rans och Ubmeje Tjeålddie samebyar enligt era åtagande.

Under brytning

8. Årlig produktion (uttag av berg) får vara maximalt 125 000 ton/år, i enlighet med Ert åtagande.
9. Brytningsområdet skall avbanas och efterbehandlas efter hand som arbetet i tåkten fortskrider. Vid avbaning skall sådant material som skall användas vid efterbehandlingen läggas upp i ordnade upplag. Materialet skall vid efterbehandlingen bredas ut över området. Efterbehandlingen skall slutföras inom tillståndstiden.
10. På arbetsplatsen skall hållas god ordning. Stubbar och andra trädresten skall krossas ner och användas vid efterbehandlingen. Kvarvarande sten skall efter hand nedschaktas inom brytningsområdet. Förslitet materiel, skrot o dyl. skall omhändertas.
11. Till dess efterbehandling är slutförd skall stängsel finnas uppsatt i terrängen runt brytningsfronten där fallhöjden överstiger 3 meter.
12. Brytning får inte bedrivas närmare högsta grundvattenyta än en meter och inte djupare än till nivån +83 m ö h enligt täktplanen.
13. Arbetsmaskiner i tåkten ska vara försedda med spillplåtar enligt era åtagande.
14. Verksamheten får endast bedrivas måndag-fredag kl. 06.00-22.00. Borring och sprängning får dock endast bedrivas måndag-fredag kl. 07.00-18.00. Om särskilda skäl föreligger, får tillsynsmyndigheten, vid enstaka tillfällen medge mindre förlängning av arbetstiden.

15. Buller från verksamheten skall begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än följande gränsvärde:

Dagtid kl. 07:00-18:00	50 dBA
Kvällstid kl. 18:00-22:00	45 dBA
Nattetid kl. 06:00-07:00	40 dBA

Om s.k. Impulsljud eller s.k. rena toner alstras från verksamheten skall värdena sänkas med -5 dB(A). Den momentana ljudnivån nattetid kl. 22:00-07:00 får vid bostäder ej vara högre än 55 dB(A).

16. Inför uppställning av mobilt kross- och sorteringsverk skall anmälan ske i god tid i förväg till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får i samband med en sådan anmälan meddela närmare föreskrifter om försiktighetsmått och skyddsåtgärder.
17. Sprängning får endast ske vid i förväg bestämd tidpunkt och efter tydlig, hörbar förvarningssignal. Vibrationshastighet till följd av sprängning får inte överskrida riktvärdet 2,5 mm/s i vertikal led, som toppvärde i sockel på bottenvåning i den närbelägna bebyggelsen. Infartsväg från E4 skall avspärras i samband med sprängning.
- 17 Luftstötvägor till följd av sprängning får utomhus vid bebyggelse inte överskrida gränsvärdet 200 Pa (140 dBLin rel 20 mikroPa) och riktvärdet 60 Pa (130 dBLin rel 20 mikroPa), uttryckt som frifältsvärde.
- 18 Bullermätning för bestämning av ekvivalent ljudnivå dBA vid olika arbetsmoment och vindförhållanden i takten skall utföras om behov uppstår. Mätning och bedömning skall ske i enlighet med Naturvårdsverkets råd och riktlinjer angivna i 1978:5 "Externt industribuller".
- 19 Ni skall vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra utsläpp av suspenderat material, totalkväve och olja från verksamheten. Sedimentationsbassängen skall vara ändamålsenligt utförd och dimensionerad samt vara utrustad med anordning för effektiv oljeavskiljning.
- 20 Vatten från krossanläggning, materialtvätt och förorenat dag- och dräneringsvatten skall passera sedimentationsbassängen före utsläppet i diket vid skogbilvägen.
- 21 Regelbunden kontroll av vattenkvalitet och vattentillgång skall ske i sedimentationsbassängen samt vid utloppspunkten i diket i verksamhetsområdets sydvästra gräns. I utgående vatten från verksamhets-

området får vid utsläppet i diket, som riktvärde vid enstaka prov, utsläppet av suspenderade ämnen inte överstiga 25 mg/l. Försämras vattenkvalitet eller vattentillgång skall brytningen avbrytas och saken utredas. Kontrollen skall utföras av provtagare med dokumenterad erfarenhet av liknande provtagningar.

- 22 Transporter ska ske via befintlig anslutningsväg ut på E4.
- 23 För att minimera diffus damning skall vid behov körvägar och upplag bevattnas. Saltning får ej ske. Lignin får användas.
- 24 Områden i anslutning till verksamhetsområdet för täkt samt utpekad sumpskog ska skyddas mot damning från täktverksamheten. Dammbindande åtgärder ska vidtas vid behov; exempelvis ska upplag placeras i vindskyddat läge och bevattnas vid behov.
- 25 Petroleumprodukter, oljor och andra farliga varor skall förvaras i tank eller liknande med en invallning/tråg som rymmer hela tankens volym. Det skall finnas regnskydd över tanken som hindrar nederbörd från att fylla invallningen/tråget. Dubbelmantlad tank och tank med inbyggd invallning får ersätta invallning/tråg. Tanken skall vara försedd med påkörningsskydd. Mängder och förvaring av varor och kemikalier skall journalföras. Tankar och förvaringsutrymmen skall kontrolleras regelbundet.
- 26 All hantering av farliga varor, som exempelvis tankning, får endast ske på hårdgjord yta så att eventuellt spill kan samlas upp.
- 27 Spill av olja, oljehaltigt avfall och annat liknande avfall skall samlas upp. Det betraktas som farligt avfall och skall förvaras väl skyddat, transporteras av godkänd transportör och slutligt omhändertas av godkänd omhändertagare. Mängder farligt avfall och transportör skall journalföras.
- 28 Eventuella problem på platsen, såsom spill/läckage, kraftig damning etc skall alltid dokumenteras och åtgärdas.
- 29 Bolaget skall varje år lämna en miljörapport avseende föregående kalenderår till tillsynsmyndigheten. Denna miljörapport skall vara ingiven senast den 31 mars.

Efter brytning

- 30 Brytningsområdets slanter får inte ges en brantare lutning än 1:2,5. De skall avrundas mjukt vid släntkrön och släntfot samt i övrigt mjukt anpassas till angränsande terräng.

- 31 Brytningsområdets botten skall vid efterbehandlingen avjämnas och utformas så att bestående vattensamlingar eller försumpningar inte uppkommer. Vid smärre utfyllnader och utjämning av täkten skall rena jord- och grusmassor användas.
- 32 Efterbehandling av täktområdet skall ske fortlöpande (succesivt) allt eftersom verksamheten fortskrider, i enlighet med Ert åtagande.
- 33 Täckten skall efter efterbehandling i enlighet med ovanstående villkor planteras med skog. Eventuella upplag av bearbetat material skall vara borttransporterade vid tillståndstidens utgång.
- 34 Ifall förhållandena är för ogynnsamma för att vegetation skall etableras på ett tillfredsställande sätt i täktområdet enbart med hjälp av skogsplantering, skall täktområdet först besås med gräs.
- 35 Införsel av avfall till verksamhetsområdet för täkten, såsom återvinningsmassor från anläggningsarbeten, får ej ske utan särskild prövning.
- 36 Enligt 5 § förordningen (1998:904) om täkter etc. föreligger uppgiftsskyldighet beträffande dels vem som vid varje tidpunkt är exploatör av täkten, dels produktionen av bl.a. sten, grus, sand och morän. Exploatörsuppgift skall lämnas till Länsstyrelsen genast vid varje förändring medan produktionsuppgift skall lämnas senast den 28 februari varje år.

Sedan täktarbetet avslutats och efterbehandlingen enligt ovan angivna villkor verkstälts skall anmälan omedelbart ske till tillsynsmyndigheten för besiktning.

Om verksamheten avslutas innan tillståndstidens utgång skall anmälan om detta göras till Länsstyrelsen.

Om Ni vill överlåta tillståndet till någon annan fordras ny ansökan. Ni är ansvarig för täktverksamheten tills Länsstyrelsen har godkänt övertagandet.

Villkoren kan enligt 24 kap 5 § 2 st miljöbalken komma att ändras om de visar sig otillräckliga för att motverka negativ påverkan på naturmiljön.

En av Länsstyrelsen godkänd säkerhet på 450 000 kronor har ställts för att i detta beslut meddelade villkor uppfylls. Länsstyrelsen kan ompröva den ställda säkerheten, om den anses otillräcklig.

Länsstyrelsen godkänner den miljökonsekvensbeskrivning som fogas till ansökan.

Avgifter för prövning och tillsyn

Länsstyrelsen fastställer, enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken 4 kap 2 §, den årliga avgiften till 12 250 kronor beräknad på en tillståndsgiven mängd på högst 1 192 500 ton. Förutom detta tillkommer en årlig tillsynsavgift från Umeå kommun.

Ansökan och sökandens beskrivning av projektet

Umeå Makadam AB har ansökt om att inom rubricerade fastigheter på en yta av 4,5 ha få bedriva ny bergtäkt med ett uttag av högst 1 192 500 ton (450 000 fm³) under 15 år. Brytning ska ske i huvudsak mot väster och sedan norrut ned till en täktbotten på +83 m, vilket ger en maximal pallhöjd på 25 meter. Brytning kommer att ske över grundvattenytan. Ansökan hänvisar till en borring som utfördes i augusti 1985 där grundvattenzon påträffade på ett djup av 30 m under markytan, dvs på en nivå av +53 m.

Bolagets förslag till efterbehandlingsplan innebär att man planerar flacka slänter runt hela brytningsområdet. Införsel av rena jord- och schaktmassor kan komma att ske för att användas i efterbehandlingsarbetet. Efterbehandling kommer att ske successivt där så är möjligt.

Täkten är belägen 16 km söder om Umeå och ca 800 m nordväst om väg E 4. Avståndet till närmast bebyggelse uppges vara ca 1 km söder om täktområdet. Inga luftledningar, master eller kablar finns i eller i närheten av verksamhetsområdet. Inga militära anläggningar berörs av verksamheten. Bolaget anger att exploateringen kommer att förändra landskapsbilden inom hela verksamhetsområdet. Täkten är utformad så att den inte kommer att vara synlig från E4 eller bebyggelse i området.

Planerad täktverksamhet uppges vara avbanning, borring, sprängning, skutknackning, krossning, sortering, hantering av upplag, utlastning och tvättning av material. Brytning kommer endast att ske inom brytningsområdet. Bolaget avser också ha upplagsytor för hantering av rena jord- och schaktmassor som tas in till täktområdet. Dessa massor avses användas vid den successiva efterbehandlingen. Verksamheten i form av krossning kommer normalt att pågå under ca 70 dagar per år fördelat under 4-5 perioder. Vid borring och sprängning kommer arbetet att ske 4-5 dagar vid 4-5 tillfällen per år.

Planerad produktion anges till 125 000 ton/år (maximalt under enstaka år) och 80 000 ton/år (normal produktion). Pallhöjden vid brytning anges till 0-25 meter. Planerade arbetstider anges till normalt kl. 06:00-22:00 under vardagar. Det uppges att under vissa perioder kan verksamhet komma att bedrivas utanför normala arbetstider t.ex. vid reparation av tjälskadade vägar på våren och under vägbeläggningssäsongen sommartid.

Tvättning av material kan bli aktuell men då vid enstaka tillfällen och i liten omfattning. Vatten från tvättning och dammbindning kommer att ledas till en sedimentationsdamm mynnar i dike vid skogsbilvägen sydost om täkten. Sedimentationsdammen uppges vara försedd med oljeavskiljare. Anläggningen kommer att utgöras av en bassäng med volymen 120 m³.

Krafthallsberget utgör södra delen av en ca 4 km lång bergsrygg, som har nord-sydlig sträckning. Bergskedjan Krafthallsberget-kallberget-Porsmyrberet innehåller ett flertal kalspolade höjdparter. Mellan dessa och i östslutningen av Krafthallsberget har betydande mängder av blockig, steningt svallgrus avlagrats. Bergarten är kristallin med mestadels obetydlig gnejsighet. Underlaget för det utvunna svallgruset utgörs av morän. Täktplatsen ingår i ett vidsträckt skogsmarksområde, där Krafthallsberget utgör den södra delen i en 4 km lång och mellan 0,5-1 km bred bergkedja som når en höjd av mer än 100 m över havsytan. Väster om Krafthallsberget varierar marknivåerna mellan +60 och +75 och på östra sidan om berget mellan +7+ och +80. Ytavrinning sker till de väster och öster om de lägre liggande markområdena. Stora delar av dessa områden utgörs av myrmark och genomflyts av bäckar i riktning mot havet. Nätingtjämbäcken på bergets västra sida rinner genom Nörd-Nätingtjärnen, som är belägen ungefär 500 m sydväst om täkten. Öster om den rinner Fjällhomsbäcken. Närmast större vattendrag är Norrmjöleån 2 km öster om täkten. Avstånd till havet är drygt 5 km.

Bolaget redovisar i MKB:n bl.a. att man från kulturmiljösynpunkt inte har några erinringar mot planerad verksamhet. En arkeologisk utredning i området har inte visat på några fynd. Rans sameby har inkommit med synpunkter att täktverksamhet medför att markområde som utnyttjas som reservbetesmark tas i anspråk, vilket är negativt för samebyarna. Dessutom utgör kan verksamheten medföra störningar i bete.

I MKB:n anges att sprängning, borming och krossning utgör avgörande bulkerkällor. Bolaget bedömer att verksamhet kan bedrivas kl 06-22 utan över-skridande av gällande riktvärden. Närmaste bebyggelse ligger vid Fjällholm ca 1 km sydost om täktområdet. Mer samlad bebyggelse ligger vid Stugunäs ca 2 km väster om täktområdet. Tidigare erfarenhet har inte inneburit några tidigare klagomål på täktverksamhet i området.

Angående sprängning anges att losshållning av berg orsakar lufttryck. Luftstötens utbredning och intensitet kan från ett sprängningstillfälle till ett annat uppvisa stora variationer beroende på flera faktorer, såsom väderförhållanden, vindriktning m.m. Bolaget uppger att sprängning kommer föregås av att området evakueras och tillfartsvägen stängs av.

Beträffande transporter anger bolaget nyttja befintlig skogsbilväg mot sydost med utfart direkt på väg E4. Ingen bostadsbebyggelse finns utmed planerad uttransportväg. Bolaget uppger att betydande störning av transporter

därmed inte kan uppstå för närboende. Antalet transporter förväntas under normalt uttag om 80 000 ton uppgå till ca 70 arbetsdagar per år fördelat på 4-5 tillfällen.

Bolaget anger att diffus damning uppstår vid många arbetsmoment i täkten bl.a. borring, krossning, lastning samt transporter till och från täkten och då särskilt vid torr väderlek. Använda kross- och sorteringsanläggningar ska vara dammsäkrade med täta transportörer och filter samt utsugningsanordning. Borrreggat ska förses med dammsugare. När så behövs ska krossupplag vattenbegjutas. Salt får inte användas.

När det gäller förväntade miljöeffekter redovisar bolaget bl.a. att bullret begränsas av naturlig bergrygg mot väster mot bebyggelse. Det förväntas inte bli någon påtaglig försämring av kvaliteten på yt- och grundvatten. Bolaget bedömer att besvärande damning kan förebyggas genom bevattning. En påverkan på terrängen uppstår, i form av förändrade nivåer och marktäckte. Det blir också en bestående förändring av landskapsbilden.

Bolaget förväntar sig sammantaget ingen nämnvärd påverkan på kultur- eller naturmiljön eller på yt- och grundvattenströmmar.

500 m nordväst om täkten ligger en sumpskog. Eftersom landskapet sluttar mot söder och ytvattensavrinning sker mot söder bedömer bolaget att ingen hydrologisk förändring kommer att beröra sumpskogen. Damning måste hållas inom för arbetarskyddet gällande gränser och kan därför inte bli något problem med avseende på sumpskogen. Sumpskogen kan dock drabbas av nedfall från de luftföroreningar som utsläpp till luften från arbetsmaskiner och transportfordon förorsakar. Bolaget har redovisat en naturinventering 2004-06-22 med tillhörande förslag på vidtagande åtgärder för att minska den störning som en täktverksamhet kan innebära. Det är bla viktigt att spara bestånd i närheten. Vissa arter är också känsliga för kanteffekter och kan försvinna vid för mycket exponering. Det tilltänkta täktområdet består till större delen av blandträds-naturskog dvs en gammal skog med rikligt av död ved. Beståndet är även brandpåverkat. Denna typ av habitat är ovanliga i stads- och kustnära skogar på grund av det moderna skogsbruket. Det tilltänkta området inhyser även stora aspar och björkar.

Den biologiska mångfalden kommer att påverkas negativt av täktverksamheten, både med tanke på ett direkt biotopbortfall men även av de luftföroreningar, vibrationer och den trafik som uppstår vid täktverksamheten. Detta kommer att medföra en minskning av biodiversitet inom bergtäkten men även utanför själva täktområdet. Området är dock sedan tidigare redan stör och exploaterat av täktverksamhet.

Bolaget redovisar sammantaget beträffande skyddsåtgärder och försiktighetsmått bl.a. att;

- arbetsmaskiner ska vara försedda med skyddstråg av plåt.

- vid varje sprängningstillfälle kommer området att evakueras och bommen till tillfartsvägen ska vara stängd.
- av arbetsmiljöskäl måste problem med damm- och bullerspridning bemästras inom arbetsområdet, varav följer att immisionerna utaför området kommer att ligga på en låg nivå.
- kontroll av verksamheten kommer att utövas enligt särskilt program.
- tankning av diesel och hantering av oljor och smörjmedel skall ske på särskilt anordnad hårdgjord yta.
- alla kemikalier förvaras i låst container eller motsvarande och diesel ska förvaras i sluten cistern med överfyllnadsskydd.

Sökande uppger att valet av täktplats har skett med hänsyn till att berget bedömts lämpligt i olika avseenden; en större täktyta efter tidigare täktverksamhet har lämnats som nu kan nyttjas, det geografiska läget ur allmän miljösynpunkt samt att det är konkurrensbefrämjande. Ett nollalternativ i form att ingen täkt öppnas, skulle innebära minska konkurrens samt långa transporter genom Umeå från täkter belägna norr om Umeåälven.

Sökanden bedömer att verksamheten, mot bakgrund av täktens läge, områdets låga naturvärden samt redovisade försiktighetsmått och skyddsåtgärder, är ekologiskt och ekonomiskt försvarbar. Sökande bedömer att minimering av transporter bör ges hög prioritet. Kortast möjliga transportavstånd, minsta möjliga drivmedelsförbrukning, minskat utsläpp till luft, mark och vatten. Lokaliseringen är god ur den synvinkeln att det redan sedan tidigare har bedrivits täkt på platsen, det finns således utfartsväg och markplaner att nyttja. Dessutom finns vid utfarten till E4 en cirkulationsplats som gör det möjligt att direkt välja södra som norra transportvägar längs E4. En ny bergtäkt främjar också hushållning av naturgrus.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen beslutade 2003-06-17 (dnr 541-3721-2003) att planerad täktverksamhet ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 4 § miljöbalken och 3 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 1.

Bolaget inkom sedan 2004-02-05 med ansökan om tillstånd till täkt, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Kulturmiljö- och rennäringsenheterna på länsstyrelsen har inget att erinra om planerad verksamhet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden önskade 2004-03-01 kompletteringar bl a angående flora-fauna inventering, redovisning av sedimentationsanläggning, att efterbehandlingsplan bör ingå. Länsstyrelsen önskade 2004-03-10 ett antal kompletteringar.

Sedan bolaget inkommit med kompletteringar, kungjorde Länsstyrelsen 2004-04-02 ärendet och skickade det på remiss.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar i yttrande 2004-04-22 att flora och fauna inventering måste kompletteras i området, samt en beskrivning av hur miljön kan komma att påverkas tex närliggande sumpskog innan tillstånd kan meddelas. Länsstyrelsen begärde 2004-04-29 ytterligare en komplettering. 2004-06-22 inkom kompletteringar i form av bla en naturinventering.

Rans sameby har i yttrande 2004-03-09 meddelat att de anser att verksamheten påverkar rennäringen negativt då renbetesmark tas i anspråk. Framförallt renarnas betesro kommer att påverkas negativt.

Närboende som samråtts med har inga erinringar mot planerad verksamhet.

Samråd har skett per telefon i januari 2004 med Ulf Marklund och PerAnders Lindgren vid Skogsvårdsstyrelsen. Tåktverksamheten bedömdes inte utgöra något hot mot naturvårdsobjektet, dvs. närliggande sumpskog.

Bolaget har beretts tillfälle att yttra sig över tåktavgiften.

Gällande bestämmelser m. m.

För tåkt av sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter för annat ändamål än markinnehavarens husbehov krävs tillstånd enligt 12 kap 1 § miljöbalken(1998:808).

Enligt 6 kap 9 § miljöbalken skall den myndighet som ska pröva ansökan där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning i samband med avgörandet av ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken.

Alla som bedriver en verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken ska kunna visa att de förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken iakttas.

Tåktavgift fastställs enligt förordning om avgifter för prövning och tillsyn (1998:940).

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar från skyldighet att iaktta vad som i annan författning föreskrivits om den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Enligt 26 kap 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön,

fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar, förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll.

Borttransport och slutligt omhändertagande av miljöfarligt avfall regleras i avfallsförordningen (2001:1063).

Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd, NFS (2000:4).

Införsel av avfall till verksamhetsområdet, såsom återvinningsmassor från anläggningsarbeten m.m., får ej ske utan särskild prövning.

Med riktvärde avses ett värde, som om det överskrids, ska föranleda bolaget att vidta de åtgärder som behövs för att förhindra att överskridandet upprepas. Med gränsvärde avses ett värde som ej får överskridas.

Tillsynsmyndighet för täktverksamheten är för närvarande Umeå kommun.

Länsstyrelsens motivering

Samråd enligt 6 kap 4-5 § § miljöbalken har skett på ett godtagbart sätt.

Det tilltänkta täktområdet består till större delen av blandträds-naturskog dvs en gammal skog med rikligt av död ved. Beståndet är även brandpåverkat. Denna typ av habitat är ovanliga i stads- och kustnära skogar på grund av det moderna skogsbruket. Det tilltänkta området inhyser även stora aspar och björkar. Området runt täkten innehåller liknande habitat därför bedömer länsstyrelsen att täktverksamheten kan bedrivas med de åtgärder som krävs enligt naturinventering så att vid återställning av täktområdet, återfå de idag förekommande arterna. Länsstyrelsen bedömer att påverkan på den sumpskog som ligger ca 500 m nordväst om täktområdet inte blir så stor med de försiktighetsmått och åtagande som bolaget planerar. Arkeologisk utredning i området har inte visat på några fyndigheter. Rans sameby anser att planerad täktverksamhet kommer att påverka renskötseln negativt i området då betesron störs samt att stort område tas i anspråk. Länsstyrelsen bedömning är att eftersom bolaget åtagit sig att ta kontakt med samebyn vid de tillfällen som renar kommer att uppehålla sig i området, bör verksamhet kunna planeras därefter.

Närmast bostad ligger på ett avstånd av minst 1 km varpå störningar från verksamheten i form av bl.a buller, vibrationer och damning antas bli begränsade. Länsstyrelsen bedömer därför att det är motiverat att bulleralstrande moment såsom borring, sprängning, krossning och skutknackning ur störningssynpunkt bör kunna bedrivas vardagar kl. 06:00-22:00 utan risk för betydande miljöstörningar.

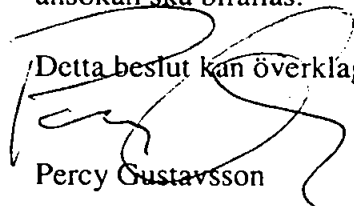
Skärpningen av tillåtna bullernivåer vid förkrossning motiveras av risken för förekomst av s.k. rena toner, vilka anses vara mera störande än bredbandigt buller. Enligt praxis är det vid tillståndsprövning som det ska avgöras om t.ex. krossning alstrar s.k. rena toner. Ställningstagande i denna typ av frågor får inte hänskjutas till tillsynen. Enligt NFS 2003:1 "Prövning av täkter- handbok med allmänna råd", skall villkor vara konkreta och exakta. Lagstiftaren förespråkar gränsvärde för villor.

Transporter sker via skogsbilväg mot söder direkt ut på väg E4. Precis vid utfarten finns en cirkulationsplats vilket möjliggör transporter både söder och norrut på E4an. Förväntade miljöstörningar, från den transportväg som ska användas, samt transporter bedöms bli godtagbara. Planerad täktverksamhet kommer att innebära ett stort ingrepp i landskapsbilden eftersom stora markarealer tas i anspråk, men samtidigt innebär en ny bergtäkt en hushållning av naturgrus. Verksamheten bör få tillstånd under 15 år utan att det möter hinder från planeringssynpunkt eller med tanke miljöpåverkan från verksamheten.

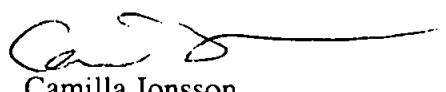
Människan registrerar vibrationer vid mycket låga vibrationshastigheter, ca 0,1-0,3 mm/s uttryckt som effektivvärde, vid de låga frekvenser som alstras vid sprängning. Vid framtagandet av riktvärden för miljökvalitet när det gäller vibrationer från spårbunden trafik, som har likartad frekvensfördelning som vid sprängning, har Banverket och Naturvårdsverket också betonat att känseltröskeln är den enda säkra gränsen om man vill undvika störande vibrationer. Länsstyrelsen anser att villkor om riktvärden för vibrationer vid sprängning, vid prövning av verksamhet enligt miljöbalken, bör utgå från hygienisk bedömning av komfortvärden och inte från risk för teknisk skada på fast egendom. Med tanke på att avståndet till närmaste bebodda hus och den planerade verksamhetens stora omfattning, bedömer Länsstyrelsen att bolaget utan större tekniska och ekonomiska svårigheter bör klara det föreskrivna vibrationsvillkoret.

Länsstyrelsen bedömer, med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder inte föreligger enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken för planerad bergtäkt. Lokalisering och omfattning är godtagbar utifrån miljöbalkens mål i 1 kap och de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap miljöbalken. Länsstyrelsen anser därför att ansökan ska bifallas.

Detta beslut kan överklagas hos Umeå tingsrätt, Miljödomstolen, se bilaga.

Percy Gustavsson

Camilla Jonsson

Bilagor

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter

Kartbilaga

Täktplan

Hur man överklagar

Kopia till

Umeå kommun, Stadsledningskontoret, bevis emotses

Kopia utan bilagor till

Miljö- och hälsoskyddsämnden, Umeå kommun, 901 84 UMEÅ

Statens Naturvårdsverk, 106 48 Stockholm + kartbilaga

Vägverket Region Norr, Box 809, 971 25 LULEÅ + kartbilaga

Lantmäterimyndigheten i Umeå kommun + översiktskarta + kartbilaga

Skattemyndigheten i Luleå, 971 82 Luleå

CaJ, Naturvård

Pärm för täktavgifter

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter

Enligt miljöbalkens 2 kap allmänna hänsynsregler, skall alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydds människors hälsa och miljö mot skada eller olägenhet. En del av bestämmelserna följer här nedan.

I 11 kap miljöbalken finns bestämmelser som gäller den, som vill bedriva vattenverksamhet och utföra vattenanläggningar. Med vattenverksamhet avses bl a åtgärder som syftar till att ändra vattnets djup eller läge, bortledande av grundvatten, infiltration och markavvattning. Med vattenanläggning avses en anläggning som tillkommit genom vattenverksamhet, t ex dammar och vägbankar i vatten. De grundläggande reglerna för all vattenverksamhet är, liksom för allt som omfattas av miljöbalkens bestämmelser, de allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap miljöbalken.

Fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap lagen (1988:950) om kulturminnen mm. Det innebär bl a att ingen utan länsstyrelsens tillstånd får rubba, övertäcka, ta bort, gräva ut eller på annat sätt förändra fast fornlämning. Även ett område runt fornlämningen har samma skydd, det sk fornlämningsområdet (2§).

Den som avser att genomföra ett arbetsföretag bör i god tid ta reda på om fast fornlämning berörs av företaget och i så fall snarast samråda med länsstyrelsen.

Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet till länsstyrelsen (10§).

Om det behövs en särskild arkeologisk utredning för att ta reda på om fornlämning berörs av ett planerat arbetsföretag kan länsstyrelsen besluta att en sådan ska utföras på företagets bekostnad (11§)

För handhavande och förvaring av brandfarliga och explosiva varor, hänvisas till lagen (1988:868 och 1145) förordningen om brandfarliga och explosiva varor (1988:1145). Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor; NFS (2000:4). Upplysningar kan erhållas från Sprängämnesinspektionen eller kommunens räddningstjänst.

För transport, yrkesmässig mellanlagring, återvinning och bortskaftande av farligt avfall (tidigare benämnt miljöfarligt avfall) krävs tillstånd av Länsstyrelsen enligt avfallsförordningen (2001:1063). Särskilda bestämmelser om hanteringen av spillolja finns i förordningen om spillolja (1993:1268).

Den som gräver eller utför liknande arbete skall, vidta de åtgärder enligt 3 kap 4§ ordningslagen (1993:1617), som behövs för att förhindra att personer och egendom kommer till skada.

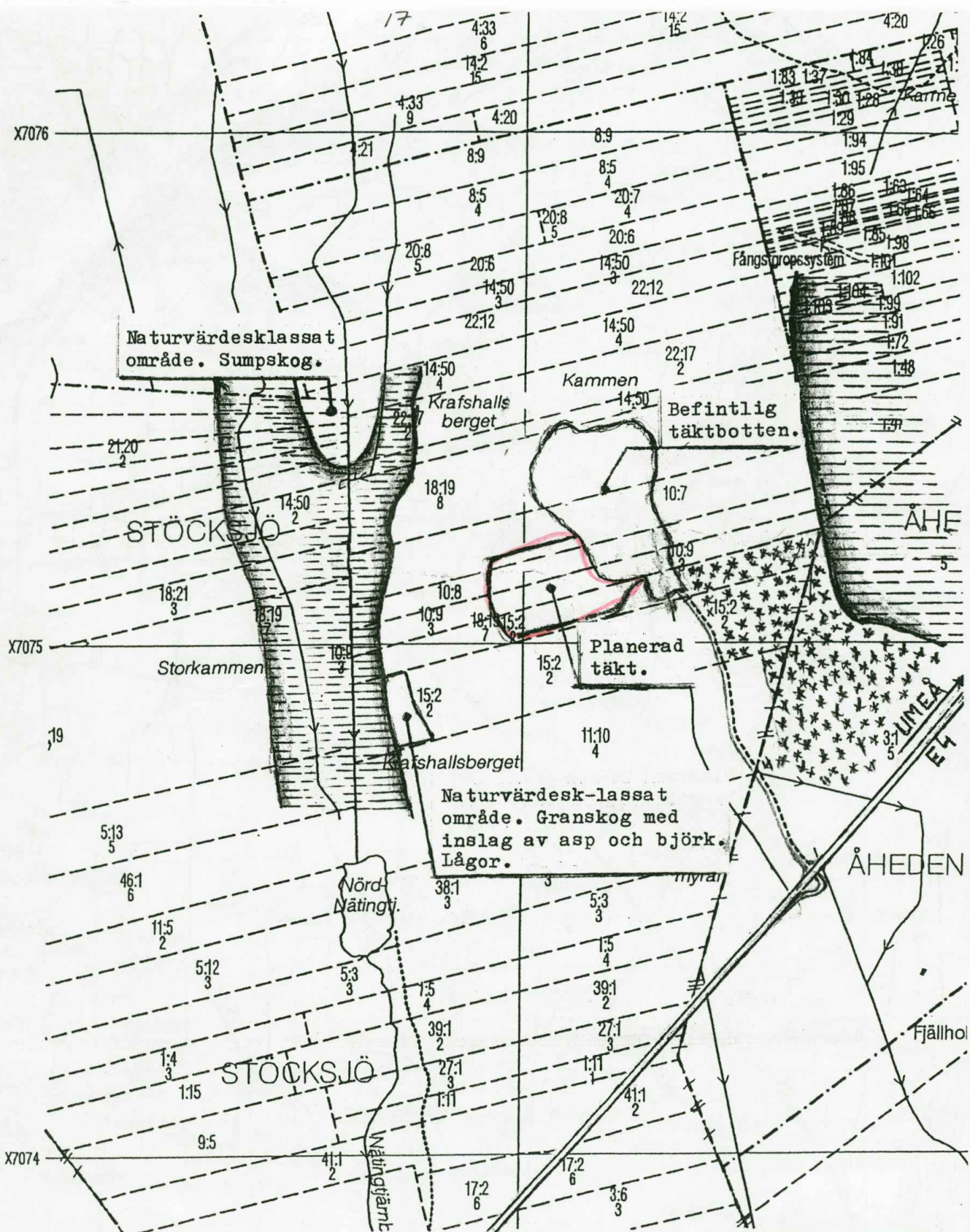
Arbetet i takten skall utföras i enlighet med arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1998:4) om användning av arbetsutrustning samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna. När det gäller arbetet i bergtakter skall det utföras i tillämpliga delar med arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om bergarbete samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (AFS 1997:3 2).

Enskild körväg får enligt 39§ väglagen (1971:948) ej anslutas till allmän väg utan väghållningsmyndighetens tillstånd. Ej heller får utan sådant tillstånd enskild körvägs anslutning till allmän väg ändras. Intill vägområde får ej vidtas enligt 45§ väglagen åtgärder som kan vara till olägenhet för vägens brukande.

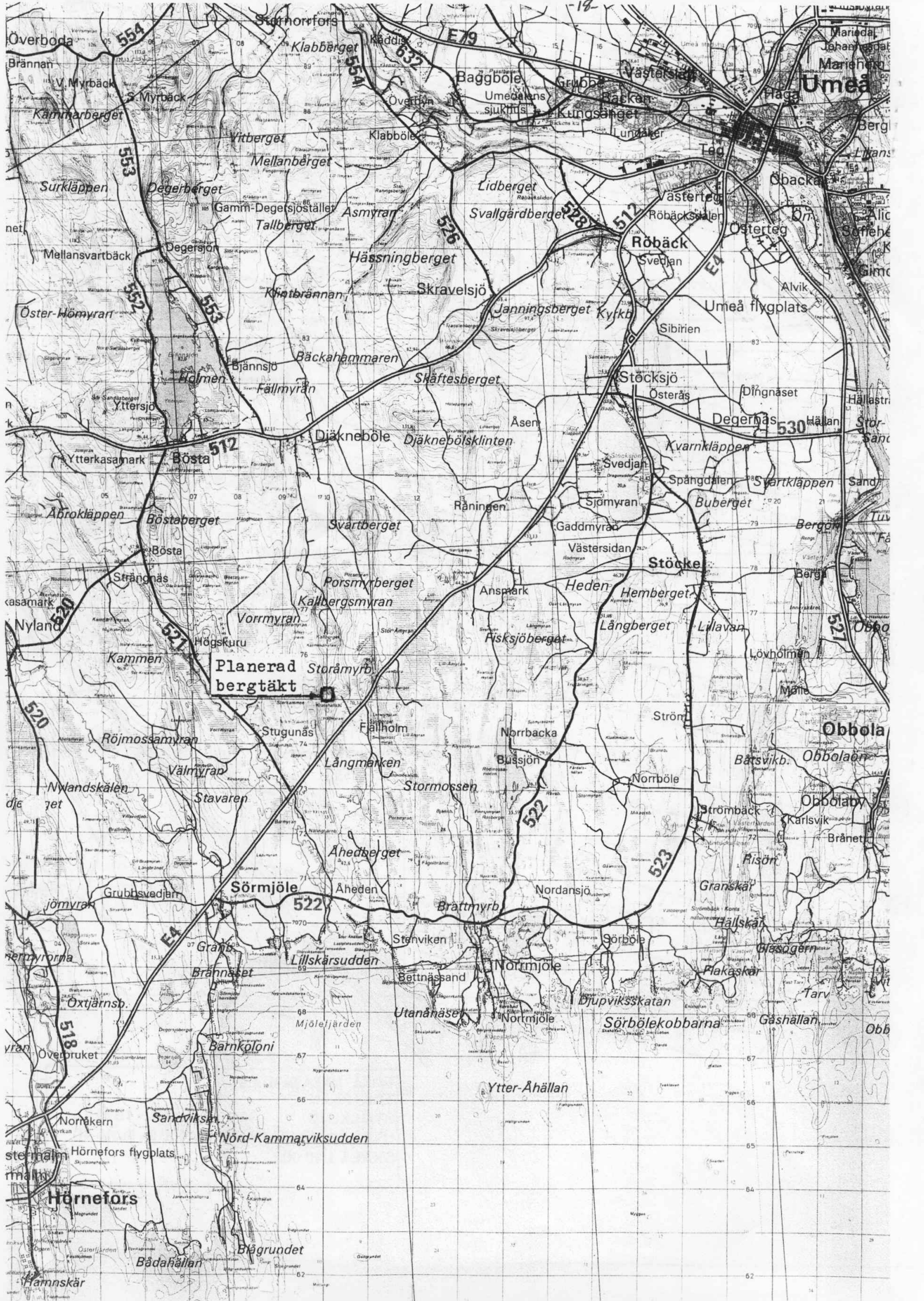
Enligt skogsvårdslagen (2§) är mark, som är lämplig för virkesproduktion och inte väsentligen används för annat ändamål, att betrakta som skogsmark. Inom skälig tid efter avverkningen skall nöjaktig återväxt finnas på marken.

Den som vill uppföra byggnader, anordna upplag och liknande inom verksamhetsområdet är skyldig att hos byggnadsnämnden i kommunen söka byggnadslov.

Enligt brottsbalken 14 kap 8§ är det straffbelagt att flytta, ta bort, skada eller förstöra gällande gränsmärke, vattenmärke, fixpunkt eller annat märke för plan- eller höjdmätning. Påträffas sådant märke bör kontakt tas med fastighetsbildningsmyndigheten.

UMEÅ MAKADAM A.B
 TÄKTPLAN
 STÖCKSJÖ 10:7 10:8 10:9, 18:19
 UTDRAG UR EK-KARTAN 20 K 5b 5c 4b 4C
 SKALA 1:10 000

Planerad Storarärb bergtäkt

Handläggare:

Birgitta Hedvall

Regdatum: 2004-09-14

Registrering av åtgärder:

Bergtäkt Stöcksjö 10:7, 10:8, 10:9 och 18:19

Information:

Registerkarta: 200 51, 200 52

Berörda fastigheter:

STÖCKSJÖ 10:7

STÖCKSJÖ 10:8

STÖCKSJÖ 10:9

STÖCKSJÖ 18:19

HÄNDELSER I ÄRENDET

2004-07-01	BD	Beslutsdatum
2004-09-13	LS	Lst beteckning: 24NE 541-1393-2004
2018-06-30	GT	Genomförandetid t o m
2004-09-14	PB	Inlagd i ACM